

İÇİNDEKİLER

Milliyetçilik Duygusu		Nurettin Atasoygil
Gözlerin Göklerde	(Şiir)	Adem Gürçaglıyan
Çerçiveler	(Şiir)	R. Necdet Evrimer
Bir kafatasının seslenişi	(Şiir)	Celâl Çumralı
Başıma çorap örmeyin	(Şiir)	Tarik Deniz
Yeşil Giresun'a Bir Bakış		M. İsa Karaca
Sefalet ve çocuk ruhu		Fazıla Atabek
Öldüren aşk	(Hikâye)	Güzeloglu
Bir düğün gecesi	(Hikâye)	A. Rıza Akdemir
İklimler Ötesi	(Şiir)	A. Rıza Ergüven
Amasya'ya Ağıt	(Şiir)	Ali Sarcan
Sn. Kız San'at Enstitüsü Sergisi		Bahri Ulaş

Halkevi haberleri

* * *

Gelecek sayıda yayınlanacak yazılardan:

1 — Geçit (Şiir)	Celâl Çumralı
2 — Musikinın Sosyal Hayattaki değeri	Dr. Vakur Sağmen
3 — Alanos Köyü	M. İsa Karaca

Açık Teşekkür

Sayın Bay:

M. Zafer Alpsu
Ümit Ölmez
Basri Gocul
Turgut Yücel
Esat Öztekin

Değerli yazılarınızı aldık. Dergimiz hakkındaki samimi ilginize teşekkür ederiz. Yazılarınız, Dergimizin gelecek sayılarında yayınlanacaktır. Selâmlar.

19 MAYIS

Milliyetçilik Duygusu

Yazan : Nurettin Atasoygil

Milletlerde en şiddetli zehir tesirini gösteren muhtelif ideolojilerin yaşamak ta olduğu böyle bir devirde çocuklarımızı en küçük yaşlarından itibaren köklü bir milliyet duygusu aşılamak mecburiyetindeyiz. Bu vazife herşeyden evvel ana ve babalara düşer. Şu halde bu hususta evvelâ samimi bir millet sevgisi taşımaları icabeder. İnsanların dış görünüşleri, konuşmaları ve her türlü tavır ve hareketleri ile iç âlemleri ekseriyetle birbirine uymaz. Öyleleri vardır ki haricen çok vatansever ve milliyetçi göründükleri halde kendileri sinsi bir yılan gibi etrafa zehir saçarlar. Milliyetçilik yönünden birçok mütalealar ileri sürerler. Bu hususta samimi münakaşalara bile tevessül ederler. Bu yolda daha ileri giderek tenkitlere girerler. Güya sosyal durumumuzu düzeltmek maksadile bu tenkitleri genişletirler. Halbuki bu çeşit düşünce ve tenkitlerin altında kendi gizli ve zehirli fikirlerini aşılamaya çalışırlar. Hele maddi ihtiyaçları milliyetçilik duygularına bağlı olanlar, menfaatları devam ettiği müddetçe bu yüksek duyguyu bir silâh olarak kullanırlar.

Bu gibi ana ve babaların durumları çocuklarımız için en büyük bir

tehlike teşkil eder. Tam ve mükemmel bir nesil elde etmek için her şeyden evvel millet duygusuyla mücehhez, modern mânada bir aile yuvasının mevcut bulunması zarureti vardır. Ana ile baba arasında görüş, düşünüş ve duygusu farkı bulunan ailelere saadet kuşu hiç uğramaz. Bu çeşit bir ailede çocuğa ana tarafından verilen terbiye ile baba tarafından verilen terbiye birbirine (zıt) olur. Bu atmosfer de büyüyen çocuk bir fikir anarşisi içinde boğalar. Fakat ekseriyetle çocuk daha ziyade ana terbiyesi tesirinde kalır. Çünkü çocuklar günün en fazla saatlarını anne ile beraber geçirirler. Fakat buna mukabil bir kaç saatte kuvvetli telkinlerle kendi fikirlerini aşılayan babalarda az değildir. Böyle aileler arasında yetişen çocuklara menfi telkinler verilmiş ise millete zararlı bir fert ortaya atılmış olur. Verilen telkinler çeşitli ise, çocuk şahsiyetsiz ve zayıf iradeli olur. Bu gibiler menfaatlarının icap ettirdiği tarafa sürüklenirler. Milliyetçiliğe aykırı ideolojilerin önderleri bu gibi zayıf iradelerin peşini bırakmazlar. Bu bunların gayeleri için en güzel vasıta olarak kullanırlar. İşte yeni nesli bu duruma düşürmekten sakınmalıyız.

Gözlerin Göklerde

Gününü gün ettin kahkahalarla,
Sarmaş dolaş oldün binbir baharla.
Rüya âleminde gamsız gezindin,
Hergün istediğin bir başka yârla.

Bir içim su idin ondört yaşında,
Ne mânalar vardı keman kaşında;
O, sevdâ yelleri esen başında,
Siyah saçlar şimdi bir olmuş karla.

Yolunda âşıklar cıvıldaşırdı,
Bunların hepsi de emel taşırdı,
Hayatın muamma sevgin bir sırdı,
Durmadan çağladın coşkun pınarla.

Geçici zevklere hemen inandın,
Ezelden ebede sürer mi sandın?
Derin uykulardan çok geç uyandın,
Eğil de geçmişe bak iftiharla.

Dağıldı âşıklar birer ikişer,
Kimsede kalmadı vefadan eser.
Boşuna bekleme gaipten haber,
İskelet olsan da yaşa vakarla.

İstirabın sonsuz, vücudun hasta;
Gayrı gece gündüz boş, yalvarsan da.
Derdinin ilâcı yoktur Lokmanda,
Uçup gideceksin hafif rüzgârla.

Gözlerin göklerde asılı kaldı,
Feryadın içime bir sızı saldı.
Seni hangi hâin taşlara çaldı?
Ömrünü tükettin bu intizarla.

Benim de sızlıyor derinden içim,
Artık bu dünyada ben de bir hiçim,
Ellere dokundu neş'em, sevincim,
Geçiyor günlerim bin inkisarla.

Âdem GÜRÇAĞLIYAN

Çerçiveler !

KIZIMA

Gül sen çocuğum, gül ki hayat gülmeyi ister,
Bir lahza bile olma sakın neş'eden âzad,
İlminle inan varlığa, azminle iraden
Arzunca senin etmelidir ömrünü âbad.

OĞLUMA

Yarına giden yolun üstünde güzel başın
Faziletin verdiği gururu taşıyacak,
Eğer kendi kuvvetin olursa arkadaşın
Bil ki baban seninle bir daha yaşıyacak.

MEMUR

Memur ona derler ki huzursuz yaşıyandır,
Bir baş sokacak hâneye hasretle bakan biz
Sahip değiliz villâya, emlâk-ü akara,
Eş'arda fakat merd-i suhan, sahib-i beytiz.

GERÇEK

Zannetme ki hasmın siteminden
Dostun güvenilmez sözü pektir,
Bin tecrübe eyler bunu ispat
Divaneye divane gerektir.

YÜKSELİŞ

O ne yaman yükseliş, pike uçuş mu desem,
İrtifa ölçemiyor artık benim hendesem!.

BÖYLE

Ne dostluktan nişan var, ne vefadan eser,
Değirmen böyle döner, ruzigâr böyle eser.

SANMA

Zannetme ki bilgin sana yardır,
" Baki " gibi yazsan gene boşdur;
Bir devrine geldik ki cihanın
Cahil sesi avâze-i hoştur!.

DUR

Bir lahza sakın eyleme inkârı tasavvur,
İmkâna giden yolların üstünde biraz dur.

TÖRPÜ

Gün batar, gün doğar, karanlık, aydın
Ömür törpüsünde zerreler saydın.

Rifat Necdet EVRİMER

Bir Kafatasının Seslenişi..

Yazan :
 Celâl ÇUMRALI

Sayın üstat C. Sena Ongun'a

Benim sesim ancak gece duyulur
Aydınlıkta beni bulamazsınız.
Şüphenin gözleri gündüz oyulur;
Gündüz konuşursam inanmazsınız!

Şimdi bile bu kim diye sormayın,
Gördüğünüz gibi bir kafatası.
Onu sakın boş bir kemik sanmayın,
İçi boş görür.. bu muamması!

Mezardan dışarı nasıl atılmış,
Sormayın yoksa hiç gömülmemiş mi,
Bir solmuş yaprak mı yele katılmış,
Gülmüş mü, yoksa hiç gün görmemiş mi?

Mezarsızım diye acımayın bana,
Toprağın üstünü severim hâlâ.
Düşmedim yokluğun kör kuyusuna..
Yokluk uykusuna dalmadım asla!

Bir tümsek altı.. rahat bir köşe
Varken işin nedir bu yer yüzünde?
Asıl ben şaşarım böyle deyişe :
Âlem koşmaktadır onun izinde!

Gülünç olmak için hemen sorunuz,
Derimin rengini nasıldı diye?
Önümde bir suâl olup durunuz,
Bir ömür yeter mi bunu çözmeye!

Güzel mi, çirkin mi, zengin mi, yoksa
Erkek mi, kadın mı, fakir mi diye?
Beni dinlemeye vaktiniz çoksa
Gücüm bol bol yeter söz öğütmeye!

Bir istilham ve bir nida arası
Geçtiği ilk ve son yoludur ömrün!
Gel bu yolculuğu şu kafatası
Saf sesle anlatsın belirmeden gün!

Mademki şu anda toprak altımda ,
Toprak ötesinden söz açmak boştur..
Ki o sır sonsuzdur saltanatımda
İşte kafam bu son ile sarhoştur!

Şu halde gördüğün kemik boş değil..
Ancak o sorduğun sorular boştur .
Elbette lâzımdır manâya şekil ;
Lâkin gözler değil bakış sarhoştur !

Ben hâlâ bir gaye değilim inan,
Ben meçhulü dile getiren sesim.
Göz çukurlarımda şüpheydi yanan
Yine de sönmedi o ilk nefesim !

Yani duygularım hâlâ bir yavru..
Hâlâ dalgasız bir göl yüzüyüm ben.
Öyleyse bu kemik niçin kupkuru?
Haydi koş! kıyıda bekliyor yelken!..

Açıl.. duyacaksın ve sezeceksin
Hangi dalga attı beni sahile.
Üstünde yalnız bir an süzeceksin
Saf bulutları ki nurdan şelâle !

Sonra kuduracak dalgalar birden..
İmkânsız onları görmek bir daha.
Mümkün olan her şey doğacak yerden
Ve sen tapacaksın gülen sabaha!

Kuduran dalgalar ve gülen sabah
O yavruyu sana unutturacak!
Önüne düşecek kudretli Allah..
Özünü yalnız ben bilirim ancak!

Ona türlü türlü isim takıldı :
Kimi para kimi taht ve kin sandı.
Ergeç bir köşeye hepsi atıldı .
Onu saf özüyle bu kemik andı!

Bu kemik ne dolup boşalan bir tas
Ve ne de hülyanın sıcak iklimi..
Bu kemik ufkunda ne sis ne de pas
Ve ne de rüyanın uçan kilimi !

Onu saf özüyle anan bu kemik
Dış gözlerle içi görüyordu dün!
Oh! olmuşsa eğer bir değişiklik;
İç gözlerle dışı seziyor bu gün!

Şu halde devam et yürüyüşüne,
Son varlığa doğru haydi süzül kay!
Ardında dağların eriyişine
Dalma, zira onlar göçmüş bir saray!

Şimdi yavru ve dağ sana yabancı
Hayır onlar bir dost lâkin bilinmez..
İşte ruhunda bu köklü bir acı
Her şey unutulur bu pas silinmez !

Peki hâlâ niçin akıp gitmeli?
Ve söyle nereye nereye doğru!
Cevaplar sualden önce bitmeli..
Oh bu tükenmeyişi en tatlı ağrı !

Özlenen sahile varmadan eyvah
Bir yaman fırtına.. en mutlu an bul
Niçin ah etmeli en güzel sabah
İşte bu an.. bu bir an süren uyku!

Bu en tatlı ve bir anlık uykuya
Ölmek diyor hâlâ bir sürü gafil.
Yine bir baş düştü denir kuyuya;
Bu gözlere çarpan yalan bir şekil!

Başıma Çorap Örmeyin

Başıma çorap örmeyin dostlar
Bırakın beni kendi halime
Çalışayım
Didineyim
Dertleneyim
Seveyim seveyim
Güleyim ağlayayım
Başıma çorap örmeyin dostlar
İpliğiniz ne cins ne renk olursa olsun
Bırakın beni kendi halime
Karinca kaderince yaşayayım
Ve
Gönlümce öleyim

Tarık DENİZ

İçinizden bana: sus! diyenler var
Zira söylediğim hep bilinen şey:
İnsan ve yolculuk.. yelken ve sular
Meçhul ile mâlum cümlesi bir heeeey!

Mâumları meçhul sanmak ne acı..
İşte hür insanın altın rüyası.
Paslanmış bir mâden olur sonucu;
Bu oluşu söyler şu kafatası!

Yavrular ve dağlar.. bir anda yokluk
Doğmaktan güzeldir bir an yok oluş..
Akan coşkun sırdır hem oluk oluk..
O an gerçekleşir kendini buluş!

Nerdesin? suların dibinde değil,
Ufukta mı? aslâ.. gökte mi? hayır!
Tanyeri ağarmak üzredir irkil,
Bana son gecende bir an yer ayır!

Ben yalnız bir defa gelirim dile
Ve işte ilk sözüm şu son sözümdür :
Aşktır beni atan bu hür sahile..
Uğrunda oyulan iki gözümüdür !

Yeşil Giresun'a Bir Bakış

Bay Kâzım Dilcimen'e

Yazan: M. İsa Karaca

Tabiatın bahşettiği tabii güzellikler diyarı olan Giresun'u, 19 Mayıs okurlarına tanıtmakla bir zevk duyuyorum.

* *

Giresun (Gireson) çok güzel bir yer olup, caddeleri muntazam ve peraleldir. Şehrin ortasında bir kale vardır. Kalenin tepesinde yangın kulesi ile, Osmanlı Devrinin maruf çetecilerinden Topal Osman « Osman Ağa » türbesi bulunmaktadır.

Şehrin en mühim noksanlarından birisi sudur. Her çeşme üzerinde « İçilmez » levhaları göze çarpmaktadır. Belediye, şehir halkının su ihtiyacını; « Gedik Kaya, Yüzbaşı, Soğuk Su ve Cağaloğlu », gibi yerlerden ucuz bir fiyatla tedarik etmektedir.

Cumhuriyet meydanı parkın karşısında olup, etrafında Fındık Müesseseleri bulunmaktadır. Park, denize karşı kayalıkların üzerinde, ruh okşayıcı güzellik taşıyan bir yerdedir. Küçük olmasına rağmen modernidir. Elektrik tesisatı, toprak altındadır. Küçük bir havuzu olup, içinde renkli balıklar yüzmektedir. Pist'i ön kısımdadır. Yaz mevsimlerinde işleyen bir de açık hava gazinosu vardır.

Şehrin; Uzunca, Lonca kısımları (Şark cihetinde) çok şâirane yerlerdir. Uzunca yerin karşısında « Gizli Mabet », isminde bir yer vardır ki, harabeleri halen durmaktadır. Mabedin

içerisindeki tapınak yeri de sağlam bir vaziyettedir..

Bu Mabet; eski Pontus Hükûmetinden kalma tarihî bir yerdir.. Mabedin alt kısmında bir de pınar vardır.

Kayaların azameti, eski insanların kudret ve azmiyle meydana gelmiştir. kayaların herbiri Lokomotif büyüklüğündedir.

Kaleye; ağzı yabani otlarla kapalı bir kapıdan çıkılmaktadır. Bu kapının yüz seksen senelik bir tarihe malik olduğu söylenilmektedir. Kapıyı geçtikten sonra, dar bir dehliz vardır.. Bu dehliz; Kaleye çıkan gizli yoldur.

Denize karşı, Rahmi Bey Caddesi üzerinde İslâhane bulunmaktadır.. Etrafı yüksek duvarlarla çevrilidir..

Aksu'nun ağzında, (Kalenin Doğu Kuzeyinde), Hacı Hüseyin Mahallesi kıyılarından, takriben bir buçuk mil kadar uzakta bulunan «Giresun Adası» vardır.. Bu ada; « Giresun Adası » ismini almadan evvel, bir çok isimler değiştirmiştir.. Bunlar: Areos, Ariya, Aresi, Kalseritis, Aretyas, Area'dır.

Zamanımızın tarihinden 1900 yıl kadar önce yaşamış olan Ramalı Tabiat Âlimi Plinius, « Tabiat Tarihi » isimli eserinde, Dünyamızın Coğrafi vaziyetini belirtirken « Karadeniz Adaları » kısmında şunları yazar:

« ve Phanacea [*] nın karşısında Chalceritis (Kalseritis), Yunan'

lıların Mors'a vekfetmiş olan, Ari'a (Ariya) sı bulunur; burada kuşların kanatlarını vurarak, yabancılarla mücadele ettiği söylenir. »

VI üncü kitap xiii, 12

Bilgin'in bu bir kaç satırından da anlaşılıyor ki, Roma'lılar Adaya; « Kalseritis » Yunan'lılar ise; « Ariya » diyorlardı.. Ve Adanın Savaş İlâhı Mors'a sunulmuş mukaddes bir yerdir.

Seksen yıl kadar evvel Fr. Noël'in Paris'te intişar etmiş olan « Masal Sözlüğü » isimli eserinde de bu Ada hakkında şu cümleye tesadüf edilmektedir:

« Arcia: (Aresi) Argonot'ların [**] Kafkas Seferi yaparken yaşadıkları ada »

Cilt: 1 Sayfa 148

Bundan da anlaşılıyor ki, Ares; Latınların Savaş İlâhı olan Mors'un Yunan'ca bir ismidir. Adanın, Mors'a peşkeş edildiğine göre; Aresi, Area, Areas, Aretyas ve Ariya isimlerinin Ares = Mors kelimesinden türediği sonucuna varırız.

« Giresun Adası » ndan başka, kıyidan takriben yarım mil kadar uzakta « Küçük Ada » isminde bir ada daha vardır..

Şehrin bir Çocuk Bahçesi vardır. - Böyle bir Çocuk Bahçesi, bizim şehir de de yapılmalıdır. - Burada; resmi ve gayri resmi müesseselerin hediye etmiş oldukları, bir çok Çocuk oyuncakları bulunmaktadır..

Şehirde; bir Erkek San'at Enstitüsü bir Lise, bir tane de Akşam Kız San'at Okulu vardır..

Şehrin Caddeleri muntazam olmasına rağmen, sokak araları çok bozuk ve kayalıktır. - Ayağım burkulmuştu da Üç gün acısını çekmiştim, - Sokak arala-

rında vukû bulan yangınların çok dehşetli olduğu söylenmektedir..

Belediyenin bir bandosu vardır. Resmi günlere, bu bando iştirak etmektedir..

Şehrin; bandocuya karşı olan ihtiyacı göz önünde tutularak bir « Bandocu Yetiştirme Kursu » açılmıştır..

Yaz mevsimlerinde, şehir halkının en çok gezdiği yerler; « Sütlaç Deresi » ile « Cağaloğlu Çeşmesi » dir..

Gedik Kaya yolunun sağ ve solu, boylu boyunca fındık ağaçlarıyla bezenmiştir.. Gedik Kaya'ya yakın Harap (Arap) kışla bulunmaktadır..

Gedik Kaya'dan bakılınca, şehir; bütün güzelliği ile göz adesesine toplanıyor.. Gagara, Hacı Hüseyin, Gemciler Çeki, Yeni Mahalle, Çerkez....

Gedik Kaya'ya bu ismin verililişinin sebebi: en yüksek tepesinden aşağıya doğru, büyük bir gedigin bulunuşudur.

Boğacak Deresi ağzında olup, Ada karşısında « Gelin Kayaları » isminde bir takım kayalar vardır ki bu kayalar yarı hakikat yarı efsâne saklarlar.. Bu « Gelin Kayaları » hakkında gazeteci arkadaşım Ali Avni Öneş, Gedik Kaya'nın zirvesinde bana şunları anlatmıştı: « Vaktiyle bir kadın kızını evlendirmiş. Cehizlik olarak da her türlü eşya vermiş. Yalnız Değirmen Taşı vermeyi unutmuş. Kız, Değirmen Taşı vermediğinden annesine kızmış.. Bunun üzerine annesi de kızarak: « Allah seni Taş etsin de bıraksın! », diye beddua etmiş.. Annesinin bu bedduası tutmuş.. Ve Gelin alayı yolda giderken Taş olup kalmışlar! »

« Gelin Kayaları » halen şekillerini muhafaza ederek aynı yerde bulunmaktadır..

* *

Devamı: iç kapakta

Sefalet ve Çocuk Ruhu

Fazıla ATABEK

Uç yıl evveldi, ilk okullardan birinde öğretmen vekilliği yapıyordum. Sınıfımda pek çok fakir talebe vardı. Bunların içinde bir tanesine adeta gönül bağlamıştım.. Bu, sarı saçlı, kırmızı yanaklı, sarı elâ gözlü tos topaç bir oğlandı. Bu çocuk o kadar sevimli idi ki: çok ağır bir sefaletin kara pençesi bile bu sevimliliği örtemiyordu. Sınıfa girer girmez yaramazlığıyla bana kendini en evvel tanıtan o olmuştu. Bununla beraber onunla ilk günden ahabap olduk. Tanıştıktan sonra isminin Ömer olduğunu öğrendiğim küçüğü bir az tetkik duygusu biraz da ders başındanberi civa gibi sırada kayıp duruşunun sebebini sormak maksadiyle yanıma çağırdım. Hemen sıranın üstüne yattı ve gelmedi. Ne kadar ısrar etti isem onu kaldırmıya muvaffak olamadım.

— Niçin gelmiyorsun Ömer, gel sana ders soracağım dedim.

Öteden bir arkadaşı :

— Utanıyormuş öğretmen. Dedi.

— Niçin.. diye sordum.

— Ayakkabısı yokmuş da ondan.

Hiçbir şey söylemeden kalktım yanıma gittim ve kirli saçlarını okşayarak:

— Niçin yok Ömer ayakkabın, muhakkak oynarken kaybettin? dedim..

O başını kaldırmadan kat'i bir sesle:

— Annem alacak dedi..

— Peki mademki okula geliyorsun de se de kalkacaksın.. Niçin çağırınca gelmiyorsun; azıcık kaldırdığı başını yine, sıranın üzerinde birleştirdiği kollarının üstüne koydu. Ben yanından

ayrıldım. Dersten çıkılırken arkadaşlarını kendine siper ederek benden saklana saklana dışarı fırladı.

O gün onunla fikren çok meşgul olmuşum. ertesi gün sabahdan Ömer gelmemişti. İkinci dersin yarısında birdenbire kapı açıldı. Ömer koltuğunda bir kitapla sınıfa girdi ve koşarak yerine geçti oturdu. Çocuklar gülmeye başlamışlardı. Bu hareketi başka bir talebeden görseydim belki de çok sinirlenirdim. Fakat bunu Ömer yapmıştı ve onda bu hareket hiç te çirkin görünmüyordu. Çocuklarla beraber ben de gülmeye başlamıştım. Fakat o, bu gülüşlerden suçlanmış olacak ki yine sıranın üzerine kapandı. Ben ciddileşerek:

— Buraya gel bakayım Ömer, dedim.

O yine bir gün evvelki inadiyle gelmek istemedi. Fakat ben ısrarla ve yumuşak bir sesle yaptığının fena olduğuna ve papuçsuz oluşunun ziyanı olmadığına onu inandırarak yanıma çağırdım, o, arkadaşının ayakkabısını giyerek geldi.

Yavaş yavaş konuşuyorduk. Fakirlere, bilhassa küçük fakirlere karşı marazi bir merhametim vardır. Hele de bu fakir, Ömer gibi sempatik bir mahlûk da olursa..

Onu hayatı hakkında sorguya çekmeye başladım. Onun da her fakir gibi yaraları vardı. Fakat yüzü daima güler ve haşarılığı hiç elden bırakmayan Ömer, bu sefaletin derinliğini ölçemeyecek kadar küçük bir yaşta idi.

Aradan bir iki gün geçti. Ömer

yine bir muziplik yapmış derste arkadaşıyla yazımı, turamı oynuyordu. yavaşça yanlarına gittim ve parayı elinden aldım. O hemen öteki avucunu da açarak bana bir beş kuruş daha uzattı.

— Nereden buldun bu paraları? dedim.

— Benim öyetmen. Dedi.

Öteden çocuklardan biri kalktı.

— O her gün on kuruş harcar.

— Niçin öyle Ömer, her gün on kuruş fazla değil mi? mademki senin bu gün on kuruşun var. Şimdi beş kuruşunu ben alacağım yarın sana veririm. Bundan sonra günde yalnız beş kuruş harcıyacaksın dedim. O :

— Ben Zabahtan şimit aldım. Sen al bu paraların hepisini sakla. diyerek bana uzattı.

Arkadaşları yine havadise başlamışlardı.

— Efendim o, helâ bekçisidir.

— Efendim o, hergün 25 kuruş kazanır.

Ömer, yine utanmış ve sıranın üzerine yatmıştı Ben onu bırakıp derse devam ettim. Teneffüste Ömeri sınıfta alakoyarak konuşmağa başladım.

Yumuşak sesim ve geldim geleli yaptığı haşarılıkları hoş karşılayışım onu cesaretlendirmiş olacak ki iki elleriyle sıraya sarılarak oturduğu yerden! çarşı helâsını beklediğini ve hergün 15—25 kuruş kazandığını biraz memnun biraz utangaç ve nihayet hazin bir ifade ile anlattı. Ömere bir kat daha acımıştım. Ömer zeki, Ömer güzel, Ömer sıhhatli bir çocuktur. Sefaletin kurbanı Ömer, istikbal yolunun zavallı bir yolcusu olarak gözlerimin önünde büyüdü. Onu genç, gürbüz fakat pejmürde, önünde ya eski bir önlükle bir işçi çırağı, yahut bir hamal, veyahut ta hiç bir şey olamamış ahlâksız bir serseri olarak gördüm, içim sızlardı. Onu o

kadar sevmiştim ki, böyle bir istikbal, bana, kendi evlâdının karanlık atisini sezipte titreyen bir ananın ıstırabını duyurdu. Sefaletin bu çocuğu nerelere sürüklediğini düşündükçe hayata, on, binlerce lânet ettiğim hayafa bir kerre daha lânet ediyordum. Bu çacuk için aynı zamanda feci bir şey. sefaletten daha korkunç bir sahne gözlerimin önünde belirdi.

Bu çocuk nihayet ahlâksız da olabilir. Fakat onun bu yoldan çevirmeye imkân olmadığını da esefle gördüm. Bu kazançtaki feceati ne ona hattâ ne de anasına izah etmek kabil değildi, çünkü o çocuk kazanıyordu. 25 kuruşun 15 şini amele olan anasına veriyor, 10 kuruşunu da kendisi harcıyordu. Bundan daha tabii ne olabilir. Ama o yavru o 25 kuruşu kazanırken faziletinden neler kaybettiğini kime anlatabilirdim. Hali ihtizardaki bir hastanın karşısında duyulan bir ümitsizliğe dalmıştım.

O günden sonra Ömerle daha kaynaşmıştık, kaynaşmıştık diyorum çünkü oda bir kedi hassasiyetiyle benim ona olan zaafını sezmiş ve bana yaklaşmıştı. Bunu sade Ömer değil, bütün sınıfta fark etmişti.

Ömerle dostluğumuz çok sürmedi. Beni başka okula verdiler. Üzerinden bir yıl geçti. Ertesi sene tesadüfen yine aynı okula verilmiştim. Geçen seneki küçükler bu sene ikiye geçmişlerdi. Gözlerim hemen Ömeri aradı. Bulamayınca sordum.

— Ömer nerelerde o sınıfını geçmedi mi?

Bir kız talebe cevap verdi.

— O bu yıl okula gelmedi öğretmen..

Birden içim sızladı. Ömerin mâsum toparlak bayali, şehir helâsının pis koridorlarında titrerken gözlerimin önüne gelmişti.

Öldüren Aşk

GÜZELOĞLU

Hüseyin Viyanadan ihtisasını tamamlayıp döneli iki hafta olmuştu. Guraba hastahanesinin merdivenlerinden çıkarken düşünüyordu. Nazımla taa ilk okulun birinci sınıfından tıbbın son sınıfına kadar aynı sırada oturmuşlardı. Onları tanımayanlar kardeş derlerdi. Birbirlerini görmedikleri bir gün bir yıl kadar uzun gelirdi. Böyle olduğu halde Nazımdan beş aya yakın bir zamandan beri mektup alamayışının sebebi, demek onun hasta olması idi; Gerçi Nazım mektuplarında hastalığına dair kendisine birşey yazmamışsa da onun büyük bir üzüntüsü olduğunu her mektubunda yaşamaktan usanmasından bahsetmesinden anlıyordu. Fakat bu bedbinliğini Tahire ile evlenemeyişine atfediyordu. Bunun için Viyanadan Bafraya dönüşünde Tahireyi ve ailesini Nazımla evlenmesine razı etmiş hattâ İstanbula onu görmeğe gelirken Tahireden Nazım için bir mektup dahi almıştı. Şimdi bu mektup onu bedbinlikten kurtaracak nikbinliğe kavuşturacaktı. Nazım mektubu okuyunca kimbilir ne kadar sevinecekti. Onun bu sevincini şimdiden görüyor gibi oluyor, kendisi ondan çok seviniyordu.....

Biraz sonra baş tabip odasından bir sınıfta okudukları Sezai ile kol kola çıkıyorlardı. Hüseyin bitgin bir halde idi. Ayakta sendeliyordu, yüzünün rengi yazlık elbismesine uymuştu. Nazım'ın yattığı oda kapısına kadar,

hiç konuşmadan geldiler geldiler. Sezai fısıltı halinde:

Hüseyin vaziyetinden her şeyi anlar. Kendine gel. Çocuk olma ne yapalım mukadderat, elden geleni yaptık İlim âciz kaldı. Nazımı kurtaramadığım için vallahi doktor olduğumdan utanıyorum. Bir meslektaşımı, bir arkadaşımı kurtaramadıktan sonra benim doktorluğum kaç para eder. Dedğim gibi belki son saatlerini yaşıyor. Onun için mümkün olduğu kadar neş'eli görün ve hiç bir şey sezdirmeye

- Kendisi cabil deyil ya Sezai.. Kurtulamıyacağını bilmezmi nihayet oda bir doktor.

- Sen sözümü dinle elinden geldiği kadar teselli et. Sonra...

Hüseyin daha fazla birşey dinlemeden kapıyı açtı içeri girdi. Gördüğü manzara karşısında avazı çıktığı kadar haykırmamak için kendisini zor tuttu. Dudaklarını ısıyor, gözlerini siliyor, şaşkın şaşkın etrafına bakıyordu. Parmak uclarına basa basa karyolaya biraz daha yaklaştı. Nazım uyuyordu. Bir deri, bir kemik kalmıştı. Arkadaşları arasında pehlivan diye anılan Nazım şimdi yatakta kaybolan veremlimiydi? Daha üç sene evvel yüzünden hayat fışkıran, aslan gibi; dağ gibi bıraktığı Nazım nasıl olur da bu hale gelirdi. Ayakta duramıyacağını anlıyarak masanın yanındaki koltuğa çöktü. Odanın derin sükûtunu Nazımın

nefes alırken çıkardığı hırıltılar bozuyordu. Masanın üzerindeki eşyaları karıştırınca içi burkuldu, gözleri nemlendi. Şu; Tiptan mezun oldukları gün beraber çektikleri fotoğrafı. Diğer Nazımın üst teğmenliğe terfi ettiği gün çektirip kendisine de gönderdiği resim. Bu ortaokul II de sınıfla çektirilen resimdi, İşte Tahire önde oturuyordu. İşte şu resimde askeri tıbbiyeye girdiği gün çekirmişti. O gün ne kadar sevinçliydi, istikbale ait ne hayaller kurmuşlar, ne ümitler beslemişler, neler neler düşünmüşlerdi. Bu tatlı hayallerde Nazımın ciğerleriyle beraber sönmişti. Hüseyin yere düşen mukavayı aldı. Bu, Tahirenin ortaokul eleme imtihanında üstünde yazı yazdığı mukavva idi. Nazım bu mukavvayı imtihandan çıkınca Tahireden almış ve hatıra olarak saklamıştı. Bu mukavvanın bir hususiyeti de Tahirenin Nazıma ilham ettiği şiirlerin üzerine yazılmış olmasıdır. Bütün bunlar Nazımın daima mazi ile alâkadar oluşuna, mazide bir şeyler aradığına işaretti. Burada sebep Tahireye olan sevgisi idi. İşte Lisedeyken mukavvanın üzerine yazdığı şiirden bir beyit.

(Allara bürünmüşsün perilere eşmisin
Yoksa içimi yakan yakan bir ateşmisin?)

Zavallı Nazım seni bu bir yığın ateş bitirdi.

Hüseyinin iç çekişine Nazım uyanır gibi oldu. Su istedi gözleri halâ kapalıydı. Şakakları ve kırıkan alını terlemiş, yanakları hafif pembeleşmişti. Yüzünün hatlarından büyük ıstırap çektiği anlaşılıyordu. Hüseyin mümkün olduğu kadar sakın görünmeğe çalışarak ve sesini tatlılaştırarak seslendi.

- Nazım... bak ben geldim kardeşim... Nazım...

Nazım fersiz gözlerini kapayan göz

kapaklarını ağır ağır kaldırdı sonra tekrar kapadı ilk defa gülümsedi kısık bir sesle :

- Hüseyin... dedi ve sonra hıçkırarak hıçkırarak ağlamağa başladı. Hüseyin Nazımın üzerine eğilmiş ağzından, yanaklarından, alından, saçlarından öpüyor.. öpüyordu... ikisi de ağlıyordu.....

- Öleceğim Hüseyin... Artık son günlerimi yaşıyorum.

- O nasıl söz Nazım. Niçin çocuk gibi konuşuyorsun. Bak ben sana ne güzel haberler getirdim. Şimdi bizim Sezai ile beraberdim. Tehlikeyi atlattı, birkaç aya bir şeyi kalmaz kalkar diyor.

- Hayır... hayır... bunlar yalnız ümitsiz hastaları teselli etmek için söylenen boş sözler. Artık benim için yaşamak mümkün değil... Artık çektiklerim yetiştir... ölmek istiyorum.. yaşamak istemiyorum ben... ölümünden korkmuyorum... fakat her dakika gelmesi muhtemel ölümü mütamediyen beklemek.. işte du beklemek bir parça zor... of... of..

Hüseyin cebinden bir zarf çıkardı.

- Al kardeşim Bak ne kadar sevi-neceksin... O boş sözleri bırakta şimdi bunu oku.

Nazım isteksiz zarfı aldı.. titreyen elleriyle güçlkle yırttı Okumağa başladı.. Aradaki sessizliği kesik kesik öksürükler bozuyordu. Nazım makinalaşmış gibi mektubu bağına bastı ve ağlamaya başladı.

- Demek Tahirede beni seviyormuş ha... Beni kurtarın Hüseyin... Yaşamak istiyorum, Allahım yaşamak istiyorum... Tahire...

Nazımın son sözü bunlar olmuştu. Onu mezara kadar sürükleyen aşk mezar başında karşısına çıkıp yaşamağa davet ediyor, hayatın güzelliğinden bahsediyordu ama nafile.. Nazımın ağzından kan geliyordu. Kapanan göz kapaklarından sızan yaşlar; vefasız sevgilinin hasret ve ızdıraplarla doldurduğu taze hayatın son nişanlarıydı.

Bir Düğün Gecesi

A. Rıza Akdemir

Yeşillik içine gömülmüş bir kuş kafesini andıran Sipahi zadelerinin pembe boyalı köşkü bu gece harikulâde bir neş'e ve eğlence membaıdır.

Pencerelerden sokağa yüzlerce kristal avizenin ışıklarıyla beraber mes'ut kahkahalar taşıyor...

Kapının önünde sıra sıra duran taksilerden davetliler çıkmaktadır.

Cazın çaldığı bir valsın yükselen, alçalan, inleyen ahengi bir ateş dalgası halinde damarlarda dolaşıyor. Servetin ihtişamın yarattığı bir gece bu. Mermer salonda bulut parçalarına bürünmüş peri kızları kavalyelerle zevkten sarhoş dönüyorlar... Garsonlar, tutuşan kalpleri teskin için içkinin her türlü sü-nü taşımakta...

Sipahi Zade Ahmet Beyin büyük kızının, şehrin en zengin tüccarlarından Aziz Rifat ile evlenmesi elbette ki böyle tes'it edilecekti. Simokinli erkekler, Dekolte kadınlar, bira taşıyan garsonlar gülüyor. Her şey, herkes mes'ut bu gece... Hatta bulutsuz semada ay bile mütebessim..

Evlilerin şerefine kadehler kalkıyor. Ansızın.. Her şey sustu, Caz kesti, kahkahalar söndü. Bakışlar, salonun sonundaki kapıya dikildi. Kolunda, bir masal perisi kadar güzel, duvaklar içinde deniz köpüklerine benzeyen henüz nişanlısı ile, Aziz Rifat salona girmektedir. İrade hatları ile çerçeve-lenmiş simasında nedense müstehzi bir ifade var. İkisi birden zarif bir

revaransla misafirleri selamlıyorlar. O anda başlarına bir konfeti tufanı yağıyor.

Üzerlerine çevrilen bakışlarda takdirâr parıltılar yanmaktadır.

Köşede arkadaşıyla iddiaya girmiş için sarhoş olmadan yirmi kadeh bira içmeğe çalışan göbekli bir bay dostunun kulağına eğilerek:

— Ah bu Aziz Rifat diyor.. Bura-ya geleli bir sene olduğu halde piyasa-da öyle bir isim yaptı ki, değme gitsin.. Turnayı gözünden vurur, bize iş bırakmaz.. Şimdi de öyle bir vurgun vurdu ki.. Bir içim su değil, bir içim şerbet vallahi..

Salonda yine o çılgın neş'e hüküm sürmeğe başladı. Birbirini takip eden saatler dansedenleri aynı şekilde buldu. Ahmet Bey, ilerde bir masada, kızını ve damadını; saadetinden memnun gülümseyerek seyrediyor. Yanında, saçları ağarmış karısı var. Kolları, kulakları nadide mücevheratla süslü. O da yaşına bakmayarak gençlerin arasında dönmeğe çalışıyor iki de bir terini sildiği mendil sırsıklam.

Bu esnada yanlarına yaklaşan Aziz Rifat:

— Sayın pederim diyor. Nazan'la beraber bahçede biraz dolaşmak istiyoruz. Sesler, gürültüler sizi adama-kıllı sıkıştır. Ne olur siz de refakat ediniz. Birazdan döneriz. Kabul mu? Ahmet Bey, hay hay diyerek kabul edince üçü birden köşkün mermer

basamaklarını inerek bahçenin ortasındaki kameriyeye doğru yürüdüler..

İlahi bir geceydi bu..

Esen ılık bir rüzgâr görünmez kanatlarında leylâk ve yaseminlerin baş döndüren ıtrını taşıyordu. Kameriyenin önündeki bank'a oturdular. Ufak havuzun sularında ay, gümüşten saçlarını yıkıyor. gibiydi. Kısa bir sükûttan sonra ayağa kalkan Aziz Rifat:

— Size bir şey göstereceğim gelin dedi. İpek kümesi nazar ve ihtiyar babası yerinden kımlıdadı. Bahçenin taşlı yolunda Aziz Rifat'ı takip ettiler. O, bahçe kapısının yanına gelince bir ağacı göstererek sordu:

— Pederim.. Şu ihtiyar erik ağacında bir yara var. Bir bıçak yarası.. Size hiç bir şey hatırlatıyor mu acaba? Ahmet Bey, bu manasız ve yersiz sualde ne demek diye dudak büktü..

-- İşim kalmadı da elma ağacındaki yaraları mı hesaphyacaktım.

Aziz Rifat sol kaşını yukarı kaldırdı.. Ay yüzünün bazı kısımlarını aydınlatıyor, bazı kısımlarını gölgede bırakıyordu. O, bu haliyle Yunan mitolojisinde adı geçen efsanevi ilâhlar gibiydi.

— Öyle mi? dedi. İnsanlar nankördürler. Mazinin fena taraflarını daima unutmak isterler. Fakat ben iyi biliyorum. Anlatayım isterseniz? (sesindeki ani değişiklik ürktü onları. Fakat Aziz Rifat aldırmandan devam etti) Bundan altı sene evveldi. İstikbâlini kitaplardan yaratmaya çalışan babasız bir lise talebesi vardı. 18 yaşındaydı. İki katlı evlerinin kirası altmışlık anesi ile kendisini şöyle böyle geçindiri-yordu. Günü birinde bu genç, Tabiatın ezeli kanununa râm olmuş ümitsiz bir aşkla sevmişti. Sevdigi yüksek bir ailenin naz ile büyütülmüş bir

kızıydı. Fakat mevki, rütbe, din farklarını tanımayan aşk, onu çılgına döndürmüştü. Sevgisinin manasızlığı aklıselime baş vurunca meydana çıkıyordu. O zengin, bu fakir.. O asil, o meşhur.. Bu hiç bir şey. O, göklerin namütenahiliklerinde parlayan bir yıldız.. Bu yerde biz çökmüş merhamet dilenen bir kul.. Fakat aşk bu farkları düşünecek akıl bırakmamıştı ki onda.. Son mantık kırıntısıyla düşün-dü.. Ona sahip olabilmek için içtimai bir mevki sahibi olmalıydı. Peşine düşmekle geri taraftan istikbâlini kaybedecekti. Sevgisini bağrına gömdü. İkinci sevgilisi kitaplar oldu. Çalıştı, çırpındı. Lise bitirme imtihanlarına girmeye ıftihara geçerek hak kazanmıştı.

Tatil günleri bazan sevgilisini koynunda saklayan köşk etrafında mukaddes bir mâbedi tavaf eder gibi dolaşırdı. Bir gündü.. Sıcak bir yaz günü.. Penceresini açarken karşı kaldırımında yalnız başına yürüyen sevgilisini gördü. Türlü duygularla kalbi çarparken elbisesini giydi. Sokağa çıkarak takip etmeğe başladı. Kız, bu delikanlının yıllardan beri devam eden alakasının farkına varmıştı. Köşke girdi. Delikanlı onun sihirli ve büyüleyici gözlerini tekrar görmek ümidiyle evin önünden geçerken hâkimâne bir ses işitti.

— Buraya gel delikanlı! hafızanızdan mazinin küllerini üfleyin. Hatırlı-yacaksınız.. Bu adam sizsiniz ve talebenin de sevgilisi o zamanlar on yedi yaşlarında olan kızınız Nazan'dı. Evet dün gibi hatırlıyorum; merdivenin başında durmuş delikanlının yüzüne tükürür gibi hakaretler yağırdıyordunuz Genç:

— Efendim, dedi. Sevdığım kızın

babası olmasanız bu hakaretleri cevap-
sız bırakmazdım. Sevgisini günah ol-
duğunu sizden işitiyorum. Harice
taşmayan bir aşkın ne zararı olabilir?
Kızınıza hiç bir zaman musallat olmuş
değilim. Fakat siz ateş püskürüyor ve
böyle bir küstahın cezasız kalmaması
icap ettiğini haykırıyordunuz.

Gencin parlak alını havaya kalktı:

— İstedığınız yere şikâyet etmekte
serbestsiniz. Beşeriyet beni yalnız onun
peşinde gezmekten alıkoyabilir. Fakat
onu sevmekten beni bir tek, Tanrı
men edebilir. Siz sevmediniz mi? De-
deniz sevmedi mi? Adem Babamız
sevmedi mi? ben de insanım ben de
sevmişim ne olur? Gözleriniz dönmüş,
ağzınız köpük içinde, hislerini, izzeti-
nefsini çiğniyerek başından aşağı bir
kazan kaynar su döker gibi bir yığın
ateşten kelime döktünüz.

— Utanmaz, rezil. Senin gibi bir
sokak sürtüğüne Sipahi Zadelere
kız değil, ancak bir kaç ekmek
parçası verir. Orada, delikanlı ses
çıkırmadı. Bu kirli sözü, kan ile yıka-
mak icap ettiği hale ses çıkırmadı.
Yumuşak bir tonla:

— Mukadderat arzuma tâbi ola-
caktır. dedi. Ne yaparsanız yapın,
Nazân eninde sonunda benim olacaktır.
Şu erik ağacına çakı ile işaret koyu-
yorum. Bir gün size bunu tekrar
göstereceğim. Delikanlı böyle diyerek
elindeki çakı ile, erik ağacına bir yara
yaparak nazı kazıdı. Siz, peşinden yum-
ruklarınızı sıkışmış hâlâ tepiniyordunuz.

Baba kız biribirine şok olmuş maziye
bir münecim gibi anlatan bu adamı
dinliyorlar. O, bunları ne biliyordu.
Ya masalın, bu düğün gecesine rasla-
tılışı.

Aziz Rifat hikâyesine devam etti.
sesi bazan yükseliyor, bazan alçalı-
yordu.

— Aradan bir kaç gün geçmişti.
Okulda bir gün, kendisini Müdürün
çağırıldığını söylediler. Koşarak yanına
çıktı. Odada siz vardınız Ahmet Bey..
Müdür size: “ Bu mu? „ diye sorunca:
tastik makamında başınızı eğerek:
“ evet „ dediniz. O anda, o ne oldu:
bilirmisiniz? hayır değil mi? yerlere
girdi, öldü, dirildi delikanlı. Manevi-
yattan ziyade maddiyat ve şerefe
düşkün ruhunuz en son kozu da oyn-
namış onu yere vurmıştu. Aile nüfur-
zunun tesiriyle müdür de, aynı sizin
kullandığınız sözleri tekrar etti. Mu-
kaddesatına ve platonik sevgisine
savrulan sözler karşısında kendini
düşüncelerle müdafaa etmek istedi.
Belki bir saat münâkaşa ettiler. Siz
söze karışarak böyle herkese kafa
tutan bir öğrencinin okutulmaması
gerektiğini söylediniz. Bir hafta sonra
mektebin en çalışkan öğrencisine tas-
dikname verildi.

O, okulun kapısından gözleri yaşlı,
kalbi elemle dolu, gençliğinin en tatlı
hayallerini gömerek uzaklaştı. Riya,
haksıklık dünyasında kuru bir tastik-
name ile başbaşa kalmıştı. Her hangi
bir işe girmek istedi. Uzandığı her
ümit ellerinin ucunda bir sabun köpü-
ğü gibi söndü.

Bütün ümidini, her şeyini bağladığı
çocuğunu okuldan atıldığını gören an-
nesi hayâlsukutu ile bir gece yarısı,
oğlunun kollarında can verdi. Bunlara
hep siz sebep olmuştunuz Ahmet Bey
hep siz bakmayın öyle yüzüme...

Zavallı delikanlı babadan kalma
evini satarak taşında toprağında bin
bir hatırasını saklayan bu şehre, bir

sabah ezanı veda etti. Kalbinde eski
sevgi boşalmış, yerine intikam fikri
dolmuştu. Evet intikam için yaşıyordu
o şimdi.. Tam altı sene bir Güney
diyarında çalıştı. Lambasız bir odada
hasır bir yatak üstünde aç yattığı
günler oldu, Geçen seneler, kalbindaki
intikam fikrini körükledi. Kara giden
talihini ona yüz gösterince kazandı.
Ufkunda saadet güneşi doğmuştu.
Şerefine parayla kaim olduğu bu asır-
da şeref te kazandı. Evet Ahmet Bey
Aradan altı sene geçtikten sonra bu-
raya yine veda ettiği yoldan çık bir
taksi ile döndü. bu adam bendim. Bu
talebe bendim Ahmet Bey..

Niye şaşkırdınız öyle?. Evet seneler
size unutturmuş olabilir. Fakat ben
unutmadım bunu unutamazdım da..
Burada bir mağaza açtım. Çiftlik aldım
Ve muhitte tanındım. Günün birinde,
kızınıza talip olan tüccar Aziz Rifat'ın
bir zamanlar kapınızdan kovduğunuz
Lise talebesi olduğunu düşünmediniz
tabii..

Servetimi görünce kızınızı satar
gibi verdiniz..

Bana mı?. servetime mi?. kim bilir..

İşte Ulu Tanrının lütfu bütün
ömründe hep bu günü bekledim. Size
senelerce evvel bu ağaç altında verdi-
ğim sözü yine bu ağaç altında yerine
getiriyorum.. “ Mukadderat arzuma
tâbi olacak ve Nazân'ı alacağım „
demiştım. Elveda eski sevgili.. Elveda
kibirli Ahmet Bey elveda.. Aziz Rifat'ın
sözlerini bahçe kapısının kapanışı
noktaladı. Baba kız başbaşa, donmuş
gibi, uzaklaşan ayak seslerinde bir
yuvanın çöküşünü dinliyorlar. Gitti.
Her şey bitmiştir artık.

Fakat içeride hâlâ cazın ateşli ve
kıvrak nağmeleri, misafirlerin neş'eli
kahkahaları ile kaynaşarak dalga dal-
ga göklere yükseliyor.

İklimler Ötesi...

- Devam eden rüyamız için -

Ne saltanatlar girdi rüyamıza,
Kaç mevsim, nasıl yaşadık bilinmez.
Gün uğramaz bir nefes yanımıza
Öyle masal ki, dinmez balam dinmez.

Hayâlde gerçek sultanlar gibiydik,
Ne kuşlar hicret etti başımızdan.
Biten ne, ömür mü? çıldırır insan
Şimdi dünyayı başımıza giydik.

Her akşam gözümde bir renk bulutu
Vuran saat, uzaklaşan gemi
Bu alev tabut ne, yoksa bize mi?

İklimler ötesi bir kıvranış bu?
Bugün bir bahar rüzgârıyla esen
Halâ o eski masallar.. hâlâ sen...

A. Rıza Ergüven

Amasya'da vuku bulan seylâp
felâketi dolayısıyla

Derelerin mi taşı? harap oldun Amasyal.
Gözümün hasretinden göremedim halini,
Duyar duymaz derdinle bitap oldum Amasya
O Cennet bağlarında bul artık talihini.

Yedi yıldır hasretim toprağın suyuna.
Dağlarında her sabah demsaz olan hud-huduna
Ne derin yara açtın bir bilsen dilhunuma.
Harabını duyunca harap oldum Amasyal.

Yigitlerle, dilberin bir gecede yok oldu.
O güzelim yerlerin taşla, enkazla doldu.
Gülen yüzün o anda, sarardı mı? soldu mu?
Harabını duyunca harap oldum Amasyal.

Söyledi bu mısraı tarihî Ali Sarcan.
Uğradı Amasya da Seylap Felaketine.

Ali Sarcan

Samsun Kız Sanat Enstitüsü Sergisi

Bahri ULAŞ

Tarih 28 - Haziran - 1948 Pazartesi günü...

Yarının müstakbel anaları olan genç kızlarımızın iğne ve parmaklarının maharetini zekâlarının kudretini yakinenen görmek için hazırladıkları Sergiyi ziyate gittim.

Kapıdan içeriye girerken Büyük Ata'nın "San'atsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir" sözlerini hatırladım.

Enstitünün kıymetli ve çalışkan Muavini Bn. Muzaffer Gürpınar'la Sergiyi dolaşmaya başlıyoruz.

Asıl mevzua girmeden önce Bn. Gürpınar'a gösterdikleri yakın alâkadan dolayı şükranlarımı kaydetmeden geçemiyeceğim

İlk odaya girdik. Sergi hakikaten fevkalâde. Servis Takımları, boyanmış eşyalar, çay, sofrâ tanzimi, mutfak takımları, sigarahlıklar, kibritlikler v.s. her şey yerli yerinde.. Tam manasiyle zevki okşuyor.

Dikiş odasına girdik; asırlarca dünyanın dört bucağına medeniyet taşımış ve sayısız devletler kurmuş olan asil milletimizin necip kızları, odanın dört köşesinde ayakta, eserlerinin başlarında duruyorlar. Hepsinin yüzlerinden neş'e ve kıvanç akıyor.

Odayı tayyörler, çay elbiseleri, gelinlikler, tuvaletler.. Her eserin başında asılı olup kâğıt üzerine resmedilen resimler süslüyor.

Herşey mükemmel. Büyük Alman Şairi Goethe'nin güzel bir sözü vardır: « Biz yalnız sevdiklerimizden öğreniriz. » hakikaten bunun böyle olduğunu bu gün fiili sahada gözlerimle

gördüm. serginin güzelin fevkindeki durumu öğrencilerin öğretmenlerini çok sevdiklerini teyit ediyor. Çünkü, çok iyi şeyler öğrendikleri meydanda..

Çamaşır odasını temaşa ediyoruz. Çocuk elbiseleri, pijamalar, sabahlıklar gömlekler, kravatlar, iplikleri el ile çekilmiş çok yorucu ve zahmetli bir çalışmanın mahsülü olan eserler.

Pencerelerde siyah perdeler asılı. Elektrik bir an sönüverdi. Duvarlarda gözlerim takılı kaldı. Birkaç kırık hat, birkaç sayılı mısra arasında Sinasi'yi şu beyitle görüyorum:

« Elde altın bileziktir san'at
Ki ehline, verir feyz-ü bereket »

Bir kanarya sesi. O da bu muazzam odanın içinde gönlünü dolduran güzellikle, ruhundan taşan neş'e ile feryat ediyor. Elektrik yanıverdi. Etrafıma bakındım. Bir kafes. Biraz evvel şakiyan kuş zarif kafesinde duruyor. « Güzele bakmak sevaptır. » ben de güzelim. Bana da bak, ne olur der gibi dil döküyor. Burayı, gözüm arkada kalarak terk ediyorum.

Tütlül şapkalar, Nedim'i yıllarca dile getiren katmer katmer güller, gülümseyen tavşanlar, rengârenk çiçekler.. Büyüleyici renklerle kendimi adeta eski şiir bahçelerinin ağaran sabahlarında, kararan mutantan ve mor akşamlarında buluyorum.

Seyirci kalabalığı gittikçe fazlalaştı. Enstitünün cevval, müteşebbis ve çalışkan Muavini Bn. Gürpınar'a teşekkür ederek büyük bir zevk ve neş'e içinde ayrılıyorum.

SAMSUN HALKEVİ HABERLERİ

İngiliz Kültür Heyeti konferansı

İngiliz Kültür Heyeti 12/6/ 1948 tarihinde 'Ankaradan gelen Evimiz salonunda (Londra Radyosu) hakkında bir konferans vermiştir. Konferan İngiliz Kültür Heyeti üyelerinden Mr. Hunter tarafından verilmiş ve arkadaşları tarafından tercüme edilmiştir.

Konferansı müteakip şu filmler gösterilmiştir.

Türkiye Halkevi Londrada açılıyor.

Bir milletin sıhhatı

Sosyal yardım

Mahalli hükümet

Yeşil kuşak.

Filmler halk tarafından büyük alâka ile takip edilmiştir.

Boks kursu : Boks kursu açılmıştır. Spor Komitemiz yakında diğer sahadaki çalışmalarına da önemle hazırlanmaktadır.

- Dil - Edebiyat kolunun açtığı hikâye müsabakasında birinciliği ve ikinciliği kazanan gençlere birer (Dünyanın en güzel büyük hikâyeleri) isimli eser hediye edilmiştir.

Mükâfat kazanan hikâyeler bu sayımızda yayınlanmıştır.

Yeşil Giresuna bir bakış

Rumî 7 Mayıs Hicri 20 Mayıs günleri, Giresun'da mukaddes addedilen bir gün vardır. Bu günlerde Giresunlular; Hidirillez günü gibi, büyük toplanarak Aksu Deresine; taş, yazılı kâğıt ve dilekler atarlar.. sonra kadınlar erken giderek dereye girip yıkanır ve kayıklarla « Hayırsız Ada » yı dolaşırlar.

Yeşil Giresun'a, Samsun'dan selâmlar..

[*] — Eanasea okunur. Giresun ilinin eski isimlerinden birisidir.

Şehri ikinci def'a vücuda getiren Pontus Kralı Pharnaces II (Farnases) nin isminden tebarrüz etmiştir.

[**] — Yarı efsâne, yarı tarihe istinad eden bir söylentiye göre, Yeson adında bir kahramanın komutasında olan bazı genç gemiciler, Argos isimli gemileriyle Yunanistan'ın bir Limanından kalkarak Karadenizi geçip bir mağarada saklı bulunan « Altın Post » u almak için Kafkas Kiyılarına varmışlardır. Başlarından çeşitli maceralar geçen bu gemicilere; Argonotlar denir.

(M. Ö. 7 — 8 inci yüzyıl)

Sahibi ve Yazı işlerini fiilen idare eden : **Nurettin Atasoygil**

Basıldığı yer : Samsu - Matbaası

Saadet Yolları

Yazan : **Cemil Sena Ongun**

Satış yeri : Tefeyyüz Kitap evi

Fiatı 2 liradır.

Sayın üstat Cemil Sena Ongun'un bu şaheserini okuyucularımıza tavsiye ederiz.

ŞAİRLER KONUŞUYOR

Yazan : **Kemal YENER**

Eski edebiyatımızın en değerli şairlerini kendi ağızlarından anlatan bir eserdir. Fiyatı 100 kuruştur.

Nar Bahçesi

Yazan : **Âdem Gürçağlıyan**

En güzel şiirleri ihtiva eden bu eseri okuyucularımıza tavsiye ederiz. Satış yeri Mektekliler Pazarı Samsun

Fiyatı 100 kuruştur.

Samsun Matbaası

Eski Vilâyet Matbaası, Ö. İ. İdare ile alâkası kesilerek Gazî Caddesinde Kaptanağa sokağında C. H. Partisi binasının alt katındaki daireye nakledilmiş ve **Samsun Matbaası** unvaniyle serbest olarak işlemeğe açılmıştır.

Resmî ve hususî her nevî tab işleri yapar, kitap, risale, broşür gibi yayınları deruhde eder.